

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petertostopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vojna na Daljnem vzhodu. Ozadje rusko-japonske vojne.

»Novoe Vremja« je priobčila velenimivo brzojavno poročilo iz Port Arturja, v katerem je pojasnjeno ozadje rusko-japonskega nasprotja, svetovni pomen te začelnjače se vojne.

»Novoe Vremja« pravi, da se je vojna prav za prav že začela, češ, kaj drugega je to, kakor vojna, če trgovci v Mandžurski razprodajajo za velikanskimi izgubami svoje zaloge in beže, če delavci in uslužbenci zapuščajo kruh in odhajajo domov, če pošilja Japonska številne trupe vojakov, preoblečenih v delavske obleke v Korejo in če zbira Kitajska vedno večje vojaške oddelke ob mandžurski meji, med tem ko zbira Rusija velikansko armado in jo pomika čez svoje ozemlje do reke Jalu.

Vihar, ki nastane na daljnem vzhodu, bo strašen in je svetovnega pomena. Zdaj se vidi samo nasprotje med interesi Rusije in med interesi Japonske in Angleške. Ali to ne sme nikogar premetiti. Vojna med Rusijo in Japonsko ne bo le vojna med dvema državama za lep kos azijske zemlje, tudi ne samo vojna dveh plemen, marveč to bo v bistvu vojna med staro Evropo in med Združenimi državami severoameriškimi, četudi se Združene države morda ne bodo direktno vpletle in bo boj dobojevan samo med Rusijo in Japonsko.

V rusko-japonski vojni se gre za prevlado sveta to je boj med starim in med novim svetom.

Evropa je tekom stoletij velik del sveta pridobila za svojo obrtni in trgovino. Trgovina in obrtni sta vir evropskega bogastva, evropske sile in evropskega vpliva. Amerika išče sebi podvreči dotična trgovišča in zato so ameriški bogataši začeli boj na

življenje in na smrt proti evropski trgovini in obrtnosti. Začeli so boj l. 1897. s tem, da so z Dingleevskim zakonom zaprli svoje meje uvozu iz Evrope.

Evropski izdelki ne morejo več na trg v Ameriko; za evropsko obrtnost in trgovino je Amerika izgubljena. Ko so se Amerikanci na ta način odkrižali evropske konkurence v domačih deželah, so začeli delati na to, da tuje dežele podvržejo svojem vplivu in za svoje izdelke pridobijo novih trgov. In obrnili so svoje oči na nasprotno stran, na Tihi ocean in na Azijo.

Najprej so se polastili Havajskih otokov. Čim so postali ti otoki njih last, so se vrgli na staro Evropsko državo, na Španjo. Provročili so ustajo na Kubi, začeli vojno proti Španji in ji vzeli Kubo ter velevažne Filipinske otoke tik azijskega obrežja.

To je bil prvi korak, da se vrinejo v vzhodno Azijo. — Ko je bil izvršen, so Amerikanci koj začeli priprave za boj z Rusijo, dobro vedoč, da mora biti prej Rusija uničena, predno zamorejo Amerikanci stopiti na Kitajsko tla.

Združene države pripravljajo že nekaj let tla za odločilni boj z Rusijo. Da si pridobijo simpatije v Aziji in v Evropi so začeli grditi Rusijo. Ameriški pisatelj Kenau je izdal obširno knjigo o »grozotah«, ki jih uganjajo Rusi v Sibiriji. Kar je kak ruski pisatelj slabega pisal o Rusiji, se je vse razširilo in ruski anarhist Krapotkin je postal modni lev v ameriških salonih.

Obenem so Amerikanci prav odločno stopili na stran Kitajcev in Japoncev in jih ščuvali proti Rusiji. Glavni pomočniki pri tem so misijonarji. Ti so v kratkem času razširili toliko Rusiji sovražnih spi-

sov, da bi se z njimi pokrilo vse kolosalno ozemlje Kitajske in Japonske. Samo ameriški misijonarji v Sanghaju so l. 1899. razširili brošur, ki imajo skupaj 69 bilijonov strani. Navidezno služijo ti misijonarji Bogu in civilizaciji. Naučiti hočejo kitajskega mandarina, vajenega abrahamskih razmer, da bi se vozil z avtomobilom; stari bonei naj bi svojega Konfucija čitali pri svitu Edisonove lampe, mesto s čolničev naj bi Kitajci lovili ribe s parobrodov — Kitajska naj postane trg za ameriške fabrikate. Amerikanci hočejo Kitajsko pridobiti popolnoma zase. Kitajska naj bo za Združene države to, kar je Indija za Angleško. S tem bi Amerikanci postali gospodarji vsega vzhoda — v ta namen so tudi sedaj naščuvali Japonsko proti Rusiji, in zato je predstoječa vojna med Rusijo in Japonsko v istini boj med Evropo in med Ameriko za supremacijo v vzhodni Aziji.

Nekaj črtic o Japonski.

Japonsko, ali kakor se v japonskem jeziku imenuje O Dai Nipon, obsega štiri velike otoke Nipon, Kjusiu, Sikoku in Jeso in celo množico malih otokov, katerih število Japonci sami cenijo na 3850. Vse ozemlje meri, kakor smo že včeraj navedli, 382.447 km² in šteje blizu 45 milijonov prebivalcev. Japonska je torej kar se tiče obsežnosti skoro polovico manjša kakor naša država, ki meri 622.296 km², a ima prilično prav toliko prebivalcev, kakor Avstro-Ogrska. Ne celo polovica te zemlje je rodovitna, dočim drugo polovico zavzemlje neproduktivna gorovja, ponajveč vulkanske narave, ki se dvigajo do visokosti 3500 m v nebo.

Na teh otokih prebivajo skoro izključno Japonci, narod mongolskega plemena, ki si je med vsemi ljudstvi na svetu ohranil najčistejšo svojo kri in se ni nikdar pomešal z drugimi

narodi. Toda prvotni prebivalci teh otokov Japonci vendar niso, ampak so se šele semkaj preselili — kdaj, to je zavito v globoko temo. Prvotni prebivalci tega otočja so se še ohranili na Jesu in drugih manjših severnih otokih in se imenujejo Aimusi.

Japonci so male rasti, koža je rmenkasto bela v raznih niansah do rjavkasto rumene, lase imajo brez izjeme črne in le redko brado. V duševnem oziru se odlikujejo pred vsemi drugimi Azijati. Zlasti se odlikujejo po brzem pojmovanju in po izredno razviti razsodnosti. Japonci so vse-skozi praktični ljudje, katerim nedostaja vsake fantazije, zato so predvsem dobri trgovci. Predvsem pa se odlikujejo po svoji posebni nadarjenosti, se vsaj na zunaj prilagoditi tuji evropski kulturi.

Japonec ljubi svojo domovino nad vse, zato je velik šovinist, ki misli, da je Japonska prva dežela na svetu. Sicer je Japonec zelo delaven in hraber, predvsem pa ljubi snažnost, v katerem oziru se odlikuje pred vsemi azijskimi narodi. Kar se tiče značaja, je Japonec nezaupen, lažnjiv in maščevalen ter zelo udan nenravnosti.

Najbolj razširjena vera na Japonskem je Sin-to ali Kami-no-mitsi, kar znači v prevodu pot duha. Kot najvišje božanstvo se smatra solnce, kateremu se izkazujejo božje časti. Takisto je precej razširjen tudi budizem, ki se je leta 552. p. K. r. vpeljal iz Koreje na Japonsko, vendar pa nima take veljave, kakor se obče misli. — Kar se tiče šolstva, se Japonska v zadnjem času trudi, da bi ga preuredila popolnoma na evropski način. Vsa država je razdeljena v sedem šolskih okrožij, katerim na čelu stoje nadzorniki. V glavnem mestu Tokiju se nahaja vseučilišče Dai-Gakko, šola za tuje jezike Go-Gakko, učiteljsko Ši-Ham-Gakko in razni drugi učni zavodi, ki so vsi urejeni na evropski način. Kakor pri nas, je tudi na Japonskem že od leta 1875. uvedena splošna vojaška dolžnost. Armada se deli v stalno armado ali Jobignu, v

reservo ali japonsko Kobignu in domobranstvo ali Kokumingnu. Japonsko je cesarstvo. Sedanji cesar ali mikado se zove Mutsu-Hito. Trdi se, da ima on največje zasluge, da se je na Japonskem uvedla evropska civilizacija. Japonska ima sedaj svojo ustavo in svoj državni zbor po evropskem vzgledu, če pa je japonsko ljudstvo, ki je vendar v bistvu še barbarsko in neollikano, doraslo in zrelo za take moderne naprave, to je seveda drugo vprašanje.

Ali bo vojna vplivala na politične odnose v Evropi?

Vesti, ki so nam doslej došle, ne označujejo še novega štadija v razvoju rusko-japonskega konflikta. Vendar pa ni dvoma, da se bo vojna pričela vsak trenotek in da bodo na Daljnem vzhodu jele pokati puške in grometi topovi. Sprva, ko se je izvedelo, da je Japonska odpoklicala svojega poslanika iz Petrograda, se je obče mislilo, da je to storila, ker še ni imela ruskega odgovora v rokah, odnosno, da ji ni bila znana vsebina ruske note, in nadejalo se je, da s tem še ni napovedana vojna. Sedaj pa je splošno znano, da je bila japonska vlada natanko poučena o ruski noti in da je svojega poslanika v Petrogradu odpoklicala, predno se ji je oficijelno vročila ruska nota, baš radi tega, ker je hotela imeti vojno na vsak način. Ako bi pa ruski odgovor že sprejela, bi težko našla pravega in primerne povoda, da bi mogla napovedati vojno, kar pa je bilo že takoj od začetka njeno vodilno načelo.

Sedaj je torej treba računati z dejanskimi razmerami! Dasi še ne znači odpoklicanje diplomatskih zastopnikov vsikdar, da se je vojna napovedala, vendar je to v danem slučaju popolnoma gotovo, saj tudi temu niti Japonska, niti Rusija ne oporeka. Torej vojna je tukaj, kakšne bodo njene posledice? Kdo bo zmagal? To je vprašanje, ki se vsakomur nehote vsiljuje. Ako se natanko položaj

LISTEK.

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Tretji del.

II.

Ves čas, kar je bila Ljudmila v Ljubljani, ni niti z najmanjšim znamenjem pokazala, da se želi približati Konradu, tako da razen generala Delzousa, Mare in Konrada ni nihče vedel, kdo da je. Živela je skromno a dostojno. Ko je operna družba zapustila Ljubljano, ni šla »gospodična Olimpija« z družbo, nego se je od nje ločila in ostala v mestu. »Spokorjeno grešnico« jo je imenoval Konrad, ko je izvedel, kako pridno hodi Ljudmila k maši in k izpovedi, sicer se pa drži svojega doma in ne obdruje skoro z nikomer, izvzemši v tistih hišah, kjer je imela kot učiteljica petja nekaj zaslужka. V teh hišah pa so sodili, da je Ljudmila nagnena misticizmu, drugače pa vzorna ženska. V celi Ljubljani je bil en sam človek, kateremu (se) Ljudmila zdela sumljiva, in ta

človek je bil Andrej Kopitar, ki je pa molčal kakor grob o vsem, kar je vedel in zasledil.

Kmalu po odhodu maršala Marmonta je bila v gostoljubni hiši barona Cojza velika soareja. Čim je Marmont odšel, se je namreč baronica Cojzova takorekoč poživila, prav kakor bi čutila, da je prišel zdaj čas, da si zopet pridobi prvenstvo med ljubljanskimi damami in izpodrine Maro Damjanovo. Zato se je v hiši njenega strica začelo živahnije življenje. Najprej so bili vabljivi posamični gospodje, potem pa je bila prirejena velika soareja, na katero so bili povabljeni tudi odličnejši francoski funkcionarji in oficirji.

Zbrala se je lepa družba, in navzočna sta bila tudi Konrad in Kopitar. Središče vse družbe je bila seveda baronica Cojzova, ki je s svojo lepoto in s svojo duhovitostjo očarala vse navzočnike, tako da se je okrog nje kar trlo čestilcev. Najbolj se je vsiljeval grof Laval, med tem ko se je Kopitar držal v ozadju, dasi ni baronice niti trenotek izpustil iz oči.

Starejši gospodje so bili zbrani okrog barona Cojza, ki vsled boleznih v nogah ni mogel zapustiti svojega stola, a je bil sicer zgovoren in živahen mož in znal svoje družabnike izborno zabavati.

— Čujte, gospod Kopitar, je zaklical baron Cojz, ko je prišel Kopitar mimo skupine, ki je bila zbrana okrog barona. Povejte še vi svoje mnenje. Tu se namreč prepiramo zaradi bodočnosti Slovencev. Jaz pravim, da tudi slovenski narod lahko postane velik in slaven, grof Lichtenberg pa trdi, da je to izključeno in nemogoče. Kaj menite, kdo ima prav.

— Oba imata prav, je lakonično rekel Kopitar in se ustavil pri družbi.

— Eh — kako — eh — oba vendar eh — ne moreva prav imeti, se je čudil grof Lichtenberg, ki je močno nosljal, a se tolažil s tem, da je nosljanje rodbinska lastnost vseh grofov Lichtenbergov izza pradavnih časov.

— Oba imata prav, je ponovil Kopitar. Bodočnost slovenskega naroda je odvisna od naroda samega.

Kakor se mora vsak posamični človek boriti za kruh in za obstanek, in je njegov usoda odvisna od njegovih lastnih moči, tako je tudi pri narodih. Zdrav narod bo vedno skušal se povzpeti čimvišje, dobiti čimvečjo moč. Narod, ki ni zdrav, izgubi svojo zavednost in postane hlapec drugih zdravih narodov.

— Ali — prosim vas — kaj je to »narod«? — Po mojih mislih je narod le tista družabna celota, ki ima svojo državo in svojo kulturo. Grof Lichtenberg se je bil že razgrel. Spadal je med tiste aristokrate, ki bi bili slovensko narodno gibanje najrajši zatrl.

— Dovolite mi, da Vam povem svoje mnenje, je odgovoril Kopitar. Slovenci smo ravnotako narod, kakor Nemei, Francozi in Italijani, namreč sad posebnega naravnega procesa. V tem procesu smo postali zgodovinska enota, posebna narodna individualnost, s posebnimi lastnostmi in s posebnim jezikom — ki se na sredo skoro nič ne razločuje od jezikov balkanskih narodov. Naš jezik je izraz naše duše in tista vez, ki nas je vsa stoletja vezala. Slo-

venci imamo svoj skupni jezik, svoj skupni značaj, svoje skupne interese in zato smo narod, četudi smo še pod tujo oblastjo. Kakor mora vsak posameznik skrbeti, da ohrani svoje stališče v človeški družbi, tako mora skrbeti tudi narod. Narod ni drugega, kakor familija v širšem pomenu besede. Gorje familiji, v kateri posamezniki ne gledajo na skupno korist. Taka familija se raztepe in propade v sužnost ter se v drugi ali v tretji generaciji izgubi v nič. Če bo imel slovenski narod dovolj življenjske moči v sebi, mu je prihodnost zagotovljena, če ne bo imel te moči, potem ni zdrav in za življenje sposoben.

— Ali — prosim Vas — je nosljal grof Lichtenberg, kdo pa je naroden Slovenec na Kranjskem. Skoro bi rekel, da se narodni Slovenci lahko na prstih seštejejo. Mesta so nemška in v mestih je inteligenca.

— A kdo jo daje mestom, to inteligenco? Slovenski kmet! Ta kmet ne zalaga mest samo s fižolom in z zeljnatimi glavami, nego tudi s človeškim mesom in duhom! — Ah — ta Vaš kmet! je me-

razmotri in pretehtati vse okolnosti, ne more nikdo dvomiti, da bo zmaga Rusija na celi črti, ako ne bodo prihiti Japonski na pomoč kaki prikriti zavezniki. Na to pa vsaj sedaj še ni misliti in gotovo je, da se bo ta konflikt omejil samo na Rusko in Japonsko. Navzlic temu pa se ne da tajiti, da bo rusko-japonska vojna močno vplivala na razvoj balkanskih odnošajev. Ali ne bo bojni grom na Daljnem vztoku našel odmeva na Balkanu, kdo ve? Kaj, ako nastane v ožgled vojne v vzhodni Aziji znova vstaja na Makedonskem, ako se vname boj med Turčijo in Bolgarsko, ako ves Balkan zaplami v silnem požaru? Pod sedanjimi pogoji se je tega zares bati! Prav mogoče je, da znači prvi strel iz topov v Port Arturu pričetek velikanske svetovne vojne, katere obsega sedaj še niti pojmiti ne moremo. Politično obzorje zakrivajo črni preteči oblaki in pogled v bodočnost je zastrt z nepredorno temo, a to je gotovo, da stojimo na pragu velikih, usodopolnih dogodkov.

Kdaj se bo začelo vojevanje?

Ako hoče prihiti Japonska z vojno na morju, potem se bodo prvi spopadi izvršili gotovo še koncem tega tedna. Ako namreč hoče svoje vojaštvo varno transportirati v Korejo, mora v prvi vrsti njena bojna mornarica ruskemu ladjevju zapreti pot iz Port Artura in Vladivostoka. Japonska mornarica je sedaj zasedrana v pristaniščih v Simonoseki in Sasehu. Ker je Port Artur od tamkaj oddaljen kakih 600 morskih milj, se lahko računa, da bi mogla japonska mornarica dospeti pred Port Artur prilično v treh dneh. Navzlic temu pa ni misliti, da bi se vojna dejansko pričela pred koncem tega tedna, zakaj predno se vse ladjeve koncentrirajo, preide gotovo nekaj dni, in takisto je tudi popolnoma izključeno, da bi Japonci najprej napadli Port Artur. Mogoče je sicer, da bo ruska bojna mornarica dobila povelje, da naj prepreči Japoncem vhod v zaliv Pečili, v tem slučaju pa bi Rusi in Japonci trčili drug na drugega v Rmenem morju, to bi se pa lahko zgodilo že v nekaj dneh. Kar se tiče izkrcanja vojaštva v Koreji, bo to trajalo, ako se vpošteva, da so že vse priprave zdavna izvršene, najmanj 8 tednov. V japonsko-kitajski vojni leta 1894. in 1895. je trajalo prevažanje in izkrcanje 75.000 mož iz japonske luke Hinošima v Korejo in severno Kitajsko celih osem mesecev. Ako Japonska koncentrirajo svojo armado v Fuzanu ali Masamfu, ima še 760 km do reke Jalu, kjer stojijo Rusi. Ako pa izkrcajo svoje vojaštvo v Čemulpo in se odpravi preko Seula proti severu, ne more preje dospeti na rusko, odnosno mandžursko-korejsko mejo, kakor v treh do petih tednih. Vse to pa seveda velja samo za slučaj, da se Rusi drže popolnoma

nil silno zaničljivo grof Lichtenberg. Kaj bo ta kmet! Ta ni za nič drugega, ko za hlapčevska dela, sicer pa brez zavednosti — s tem ne bode ničesar opravili.

Kopitar je povesil glavo. Spoznal je, da je v teh besedah grofa Lichtenberga mnogo resnice. Čez nekaj trenutkov pa se je vzravnal in srdito rekel:

— A kdo je iz našega kmeta naredil to, kar je? Njegovi gospodarji in njihovi zavezniki, katoliški duhovniki. Da bi ga laglje vladali in izkoriščali, so zlomili njegovo moštvo, zastrupili njegovo kri, mu vcepili helotska čustva in ga gospodarsko spravili na beraško palico. Zdaj živi ta narod ob krompirju, ki ne daje človeku nič moči in krvi nič železa, ki ne zahteva ne umnega kmetovanja, ne marljivosti in podjetnosti. Kako naj bo tak kmet čvrst, podjeten in nevstrašen, kako naj sovraži vsako tiranstvo in se razvne za narodno neodvisnost. Duhovniki so ga naučili, da je greh, čutiti človeško: vtepli so mu navado, pokoravati se ponižno in slediti duhovniku, kakor sledi pes svojemu gospodarju; vsak dan mu oznanjajo,

pasivno, na kar pa ni misliti. Najbrže bodo Rusi skušali s svojo mornarico preprečiti vsako izkrcanje japonskih vojakov v Korejo. Ako bo japonsko ladjevje skupno plulo proti Koreji, je mogoče, da pride v kratkem do velikanske pomorske bitke, ki bo odločila usodo Japonske. Vendar pa ni misliti, da bi Japonci bili tako neprevidni. Skoro gotovo je, da bodo posamezne ladje samo skušale vojake izkrcati v Koreji. V tem slučaju pa jih bo skušala ruska mornarica vjeti ali pa uničiti. Vsekakor pa bo še trajalo precej časa, predno si bodo stali Rusi in Japonci v rednih bojnih vrstah nasproti.

Kdo bo zmagal?

Na to vprašanje ni lahko odgovoriti! Kar se tiče bojevanja na morju, stojijo akcije za Japonsko še precej ugodno in je prav lahko mogoče, da si bodo Japonci na morju priborili kakšen uspeh. Sicer nimajo več bojnih ladij kakor Rusija, toda močnejše so in bolj oborožene. Vprašanje pa je, ako imajo Japonci sploh pojem o vojevanju na morju, ker pomorske bitke v zadnji vojski s Kitajci pač ne morejo biti dokaz, da bi lahko tekmovali v vojevanju na morju s kako evropsko veslilo. Kar se pa tiče vojskovanja na suhem, pa ni dvoma, da se Japonska ni malo ne more meriti z Rusko. Rusija ima samo v okrožju Vladivostoka zbranih pol milijona vojakov in vsak dan še dohajajo novi vojaški oddelki, da se lahko z mirno vestjo trdi, da bo na daljnem vztoku zbranih več nego milijon ruskega vojaštva, predno se bo začela prava vojna. Japonci pa morejo v najugodnejšem slučaju razpolagati z armado kvečjemu 200.000 mož. S tem številom pač ne morejo doseči nobenega trajnega uspeha proti Rusom in če bi jim tudi bili v drugih ozirih enakovredni. Dobri poznavalci razmer zatrdjujejo, da bi (mogli Japonci proti Rusom kaj opraviti samo v slučaju, ako bi imeli vsaj dvetretjinsko premoč, v vsakem drugem slučaju pa morajo podleči.

Uvaževati pa je še tudi, da japonska pehota ni tako izvežbana, kakor se navadno misli. V vojni s Kitajsko se je namreč pokazalo, da niti ne zna prav rabiti puške — in da sploh ne zna izvršiti nobenega rednega napada. Ako se torej japonska infanterija od zadnje kitajske vojne sem ni poboljšala, bodo pač imeli z njo Rusi, ki imajo ne samo izborni konjeništvu, ampak tudi priznano dobro pehoto, prav lahko igro.

Ogrska delegacija.

Dunaj, 8. februarja. Vojni odsek ogrske delegacije je razpravljal danes o vojnem proračunu.

Poročevalec Münnich je povedal, da vojni proračun letos približno enak lansnemu. Število v armadi se je znižalo, ker državni zbor ni dovolil zvišanja, nasprotno pa se je število gojencev v začasnih kadetnih šolah zvišalo za 100. Nadalje

da življenje na tej zemlji ni drugega, kakor pripravnica za nebesa. Kako naj bo tak kmet dovzet za narodne ideale in sposoben za delo za njih uresničenje.

— No, torej imam le jaz prav, se je veselil grof Lichtenberg.

— Nikar se prezgodaj ne raduje, je menil Kopitar. Moč navade, strah pred prihodnostjo, skrb za vsakdanji živež so velika ovira — a vendar se da tudi to ubogo ljudstvo še poživiti. Samo če spozna, da boj za narodno neodvisnost ni drugega, kakor boj, da bi slovenska familija v človeški družbi veljala toliko kakor druge familije. Vsak posameznik skuša naprej priti, dobiti boljšega kruha; narodno gibanje ima isti namen, namreč namen, zagotoviti vsem članom boljši kruh, prijetnejši obstanek. Če kmet to sprevidi, ga bo laglje pridobiti za narodno stvar, kajti spoznanje, da je ta narodni boj končno le boj za lastno zemljo in za lastni kruh, bo premagalo vse druge pomisleke.

— Tega ne verjamem, najprej je vendar vsakdo človek. Jaz sem najprej človek in potem šele Nemec.

— Jaz pa sem najprej Slovenec

je razlagal potrebo, da se tretjeletniki na Ogrskem pridržijo v službi, nadomestni rezervisti pa se znova kličejo v aktivno službovanje.

Del. Okolicsanyi (Ugronova stranka) je izjavil, da ga izjava vojne ministra glede vojaških reform in koncesij ni zadovoljila.

Del. grof Apponyi je sicer izrekel vojnemu ministru zaupanje za njegove vojaške zmožnosti, toda v krogu skupne vlade ne poznajo natančno ogrskega državnega prava, in ves ekspozé vojnega ministra temelji na preziranju ogrskega (?) naroda kot enotnega naroda in na preziranju ogrske države kot samostojne države. Zato se posebno ministrove izjave o vojaškem pouku ne krijejo s programom ogrske vlade. Zahteval je 43% ogrskih častnikov, druga topničarska kadetna šola se naj ustanovi na Ogrskem, v vojno šolo mora priti v kvotnem razmerju število ogrskih častnikov, ogrska industrija se mora pri nabavi novih topov primerno upoštevati, sicer Ogrski ne dovolijo tozadevnega kredita.

Del. Rakovszky je obljubil v plenumu kritikovati vojnega ministra, za sedaj ga le vpraša, ali stoji glede vrhovnih pravic v armadi na avstrijskem ali ogrskem stališču.

Ministrski predsednik je odgovoril predgovornikom; rekel je, da bi ga veselilo, ako bi avstrijska delegacija sprejela Derschattovo resolucijo. Liberalna stranka ni sprejela v svoj program madjarskega službenega in poveljnega jezika zato, ker želi ohraniti harmonijo med kraljem in narodom.

Del. Ugron je želel, naj bi se debata šele nadaljevala, ko odgovori vojni minister na razna vprašanja. Vprašal je, zakaj se pri konjenikih in topničarjih še vedno drže tretjeletniki v službi, dasi je z nadomestnimi rezervisti in prostovoljci že število doseglo 43.000.

Vojni minister Pitreich je dal pojasnila glede madjarskega učnega jezika v vojaških šolah. Nadaljna pojasnila poda v jutrišnji seji.

Veliki vojvoda Meklenburg-Sverinski na Dunaju.

Dunaj, 8. februarja. Danes popoldne se je pripeljal veliki vojvoda Meklenburg-Sverinski. Na kolodvoru ga je sprejel prirodnor cesar Franc Jožef z nadvojvodi in dvornimi ter vojaškimi dostojanstveniki.

Hrvatski sabor.

Zagreb, 8. februarja. V sobotni večerni seji je posl. Tuškan nadaljeval svoje napade na poslanca dr. Franka. Očital mu je, da je bil v zvezi z grofom Khuenom-Hedervaryjem ter dobival od bana tudi razne odškodnine za to. Posl. dr. Mile Starčević je rekel, da so tudi Ante Starčevića Obzoraši dolžili zveze z madjaroni, zato se na take napade ne ozira noben pameten človek. — Sekcijski načelnik

in potem šele človek, je s plamtečimi očmi vzkliknil Kopitar. In tako je pri vseh zavednih narodih. Zgodovina uči to na vsaki strani. Ko bi ne bilo tako, bi ne bilo toliko krvi teklo v različnih plemenskih bojih. Brez mož, ki se ne ustrašijo ne nevarnosti in ne odgovornosti, brez takih mož se ni še nikdar nič znamenitega izvršilo. Vsaka stran povestnice je polna pota in krvi onih mož, v katerih je bila posebljena za historično rešitev dozorela misel.

— Vse prav — ali jaz vendar ne verjamem, da bi se v Slovenih kdaj tako zgodilo, kakor vi pripovedujete, je dejal grof Lichtenberg.

— Mogoče je to — če se tudi zgodi, tega nihče ne ve in zato sem tudi rekel, da imata glede bodočnosti Slovencev oba prav, v gospod grof in gospod baron tudi. Treba je le velikih mož in pokaže se, če je Slovenecem sojena lepša prihodnost ali če morajo umreti kot sužnji.

— S posamičnimi možmi, pa naj so še tako veliki, se ne da nič opraviti.

— O pač, je s povdarkom vzkliknil Kopitar. Vsi veliki prevrati so delo posamičnih mož. Brez takih

dr. Šumanović je izjavil, da je imela vlada vedno tako večino, da ji ni bilo treba iskati pomoči v vrstah opozicije.

Seja dne 8. februarja.

Poslanca dr. Bresztyensky in Czuryaky prosita za dopust. Nadaljevala se je podrobna razprava o avtonomnem proračunu.

Pri postojanki »deželni zbor« (235 820 K) je predlagal posl. dr. Frank, naj se zgradi novo saborsko poslopje. Sedanje poslopje, ki niti deželno poslopje ni, ne zadostuje več. Pri gradbi bi se pospeševala tudi domača stavbna obrt. V ta namen naj postavi sabor vsako leto gotovo svoto v proračun. Sabor je ostal še zadnji kraj, kjer je dovoljena svobodna beseda. Stranka prava je bila že večkrat za spremembo volilnega reda na temelju splošne volilne pravice in od te svoje zahteve tudi ne popusti. — Nadalje je ostro polemizoval proti Obzorašem ter jih dolžil paktiranja z vlado in nepoštenega postopanja s Srbi. Ostro je obsojal takozvane realiste ter rekel, da se Obzoraši zopet pripravljajo za vlado. Proračun je odklonil, za kar se mu je z galerije viharno ploskalo. Predsednik je začel klicati policijo, češ, da so na galeriji najeti ljudje, prekinil je sejo, da se je galerija izpraznila. Potem je bila točka »sabor« sprejeta. K točki »ban« (71.600 K) so govorili Kovačević, dr. Mile Starčević (proti) in dr. Šumanović, nakar je bila tudi ta postojanka sprejeta.

Kriza na Srbskem.

Belgrad, 8. februarja. Protiču se je posrečilo sestaviti novo vlado. Ker so v novem kabinetu zastopane vse radikalne struje, je z njim zadovoljno splošno vse prebivalstvo. Vojni minister je general Putnik.

Dogodki na Balkanu.

Carigrad, 8. februarja. Generalni nadzornik Hilmi paša je že dobil imenik oseb, ki se naj pomilostijo. Splošno pomilostenje se razglasi ob priliki turškega praznika »Kurban-Bajram«, ki se obhaja koncem februarja.

Carigrad, 7. februarja. Včeraj se je vršil izvenredni ministrski svet. Največ preglašice delata Turčiji civilna agenta, ki zasledita vsako nerodnost ter zahtevata odločno, da se takoj odpravi.

Carigrad, 8. febr. Vrhovni organizator macedonskih orožnikov, italijanski general De Georgis, je dobil naslov paše in veliki kordon Medžidje-reda.

Sofija, 8. februarja. Vest o rusko-japonski vojni je tukaj skrajno neprijetno presenetila. V vladnih krogih so namreč prepričani, da se bo Turška še bolj upirala reformam ter zavzela napram Bolgariji agresivno stališče, ko spozna, da se ji od Rusov ni treba ničesar bati.

velikih mož, ki znajo razvneti dušo in srce naroda, ki se v strastnem sovraštvu upro obstoječim razmeram. Nekaj takih mož naj nam da usoda — potem — to je moje upanje bi bila Slovincem zagotovljena prihodnost.

Med tem ko je Kopitar govoril, je postala pozorna vsa družba na to okoli barona Cojza zbrano skupino.

— Kaj se pripravate zaradi tacihi dolgočasnih reči, je rekla baronica. Tosmo mi imeli zanimivejše pogovore.

— Govorili smo o preseljevanju duše — kakor si je Judi predstavljajo.

— Kaj pa bi vi hoteli postati baronica, če bi se duše res selile iz telesa v telo, je vprašal Kopitar.

— No seveda labod — je odgovorila koketno baronica.

Na Kopitarjevem obrazu se je pojavil sarkastičen usmev.

— Ah — je vzkliknil Kopitar — labod! Nekaj lepega ste si izbrali! Labod! Ves dan bi s trebuhom v vodi ležali in vrat zavijali! In to vas veseli?

Baronica pa ni odgovorila, kajti v tem trenutku so se odprla vrata in na pragu se je pojavila — Ljudmila.

Vstaja v nemški Afriki.

Berolin, 8. februarja. Nemško vojaštvo je vzele v naskoku mesto Omaruru. Vstaši so se krepko branili ter izgubili mnogo svojih ljudi. Nemci imajo šest mrtvih, 11 ranjenih, 7 vojakov pa se pogreša. Sovražniki so se pomnožili ter oblegajo mesto. Ako ne pride zaprti nemški posadki brzo pomoč, zapade brezdvomno do zadnjega moža madževanju divjakov.

Dopisi.

Ž Glinč. Ko je leta 1902 mestni magistrat napravil trotoar od cesarskega vrta na Tržaški cesti pa do mestne meje, to je do Gjuda, je marsikdo pričakoval, da se viško-glinška občina zdrami iz spanja in potegne naprej vsaj do Travnja enak tratoar. Saj bi bilo to v korist vsem občanom. Od Travnja naprej je že precej bolj, ker erar vsaj vsake svete čase enkrat malo posuje. Kdor je pričakoval od občine kaj takega, se je jako varal. Kako potrebna bi bila taka naprava, se ravno sedaj vidi, ko imamo južno vreme. Kakšno blato moramo gaziti po sredi ceste! Zastoj smo čakali in bomo morali še čakati kakor Noe o vesoljnem poplusu s svojo ladjo, da se je voda posušila, da je mogel po suhem zopet naprej. Tako tudi pri nas. Le to je razlika, da je bilo takrat morje vode, a pri nas je morje blata. Zraven tega pa je še posebno težko, ogibati se blata, ker pri nas v celi občini niti ene svetilke ni. Tako imamo pravo egiptovsko temo, kadar so temne noči. Ako gre človek malo pozno v noči domov, je zmerom v nevarnosti, da pade v cestni jarek. Zatorej prosimo vsaj nekaj svetilk ob glavni cesti in ob večjih prehodih. Jako potrebno bi bilo tudi urediti hišne številke. Pa kaj hočemo naštevati potrebe in nujne reči, ko v občinskem odboru ni delavnih mož. Do prihodnih volitev bode treba preskrbeti, da se taki odborniki, ki samo kimajo, odstranijo iz občinskega odbora in nadomeste z boljimi možmi, ki bodo imeli boljše voljo in sposobnost za delo. Z samim kimanjem se ne pride do nobenega dela.

Več davkoplačevalcev.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. februarja.

— Klerikalna nesramnost.

Sadove sloveče morale rimsko-katoliškega svetnika Alfonza Liguorija je najlaglje spoznati iz »Slovenca«, glasila tistega »presvetlega« Antona Bonaventure, ki hoče sedaj iz kranskjih Slovencev izprešati cel milijon kron. Klerikalci so vedno upili, če smo rekli, da je moral svetnika Liguorija nekaj zavrženega in podlega, a da smo pisali resnico, se vidi prav na »Slovenca«, ki se po tej morali ravna. Le pogledjmo na pr. kako je s papeževim »Motu proprio«. Smradljivi pošteniaki v talarjih, ki pišejo »Slovenca«, kriče že nekaj časa, da smo mi papežev ukaz falsificirali. Dolže nas tega, čeprav natančno vedo, da smo priobčili doslovni prevod tega ukaza in nismo premenili niti pičice. Pošteni ljudje imajo navado, da vsako obdolžitev dokažejo. Škofov list tega seveda ne more storiti, ker je njegova dolžitev zlagana. Pozivljamo »Slovenca«, naj vzporedno natisne laški izvirnik papeževega »Motu proprio«, naš prevod in svoj lastni prevod in naj pokaže, v katerem oziru smo papežev ukaz falsificirali. Dokler tega ne stori, bo vedela vsa javnost, da so »Slovenčev« duhovniki sleparji in obrekovalci. Sinoči je »Slovenec« uprizoril novo lumparijo. Pojasnili smo v sobotnem članku novo škofovo postavlo, izdano na podlagi posvetovanj lanske sinode. Klerikalce so seveda naša razkritja zadela v živo. Mislili so, da za novo škofovo postavlo nihče ne izve in bili skrajno iznenadeni, da smo jim prišli na sled. Iz duhovniških krogov se čuje, da je škof strahovito rentičil, češ, kdo da je tisti »izdajalec«, ki je »Narodu« izročil njegovo latinsko tiskano postavlo. Na naše navedbe je »Slovenec« molčal — le na eno samo stvar je odgovoril, in sicer prav po ligurijansko. V sobotnem svojem članku smo omenjali, kako se je škof v prvi letošnji številki »Škofijskega lista« lotil gostilničarjev. Škofu in »Slo-

vencu« je seveda skrajno neprijetno, da se je to izvedelo, saj gostilničarji lahko klerikalcem največ škodujejo. V tej zadregi si je »Slovenec« pomagal na jako priprosto način — zopet prav po ligurijansko. Napisal je članek, v katerem strašansko razsaja in psuje in taji, da bi bil škof tako pisan — v knjigi o škofijski sinodi. Celo neki odstavek je navedel iz te knjige, misleč, da itak nihče ne zapazi njegove manipulacije. Tudi ta maneuver je sleparija, kajti mi nismo nikdar trdili, da je škof gostilničarjem napovedal vojno v knjigi o škofijski sinodi, marveč smo se sklicevali na »Škofijski List«. Knjiga je pa nekaj drugega kakor škofov uradni, »Škofijski List« imenovani časopis. Škof je v prvi letošnji številki tega časopisa priobčil okrožnico na duhovnike in tam je glede gostiln povedal veliko več, kakor v svoji knjigi. Tudi tu ne rečemo drugega, kakor tole: »Slovenec« naj ponatisne iz »Škofijskega Lista« celo okrožnico, doslovno in natančno, ne da bi kaj izpustil ali dodal — potem bodo ljudje vedeli, kdo je govoril resnico, ali »Slovenec« ali »Slovenski Narod«.

— **Nikar bahati!** »Slovenec« se je sinoči v predvideno pisani notici pobabal, da je v nedeljo razobesil lepak o rusko-japonskem konfliktu. Počasi prijatelji iz šenklaškega farova! Prvo poročilo o tem važnem dogodku je dobil »Slov. Narod«. Naše uredništvo je dobilo poročilo ob 12. uri 10 m. in je takoj v kavarni »pri slonu« nabilo dotični lepak. »Slovenec« se tedaj še sanjalo ni o tem dogodku. Poslali smo gledat k »Slovenec« in se prepričali, da ni bilo tam nobenega lepaka in da je bilo uredništvo zaprto. »Slovenec« redakterji so šele iz našega lepaka izvedeli, kaj se je zgodilo in šele dosti pozneje kakor mi so napravili svoj lepak. Če niso morda kar na kratko našega poročila preplonkali, tega ne bomo preiskali, dovolj je, če konstatujemo, da kakor vedno, je tudi v tem slučaju »Slov. Narod« imel prvi poročilo in je »Slov.« šele dosti kasneje za nami pricapljal. Torej — nikar bahati!

— **Učiteljske vesti na Štajerskem.** Nadučitelj v Laporju pri Slov. Bistrici je postal dosedanji nadučitelj v Št. Rupertu nad Laškim Martin Lah. Premješena je učiteljica Marija Kralj iz Št. Jurja na Pesnici k Sv. Vencslavu nad Slov. Bistrico. Učiteljci Terezini Mihelič v Šoštanju se je dovolila možitev z odnošnim učiteljem Iv. Lukmanom. — Štirirazrednica v Rajhenburgu se razširi v petrazrednico.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes velika opera »Afričanka«. V nedeljo pop. »Pot okoli zemlje« zvečer prvič »Podkriževalci«.

— **Slovensko gledališče.** V soboto je bil dan g. Verovška. Ta dan je bil uprizorjen »Deseti brat«. G. Verovšek je kreiral glavne vloge v »Rokovnjači«, v »Desetem bratu« in v »Legionarjih«. V teh igrah, v domačem miljeju so se najlepše razile njegove moči, tu je najbolje pokazal svojo nadarjenost, z vlogami v »Rokovnjači« in v »Desetem bratu« je pridobil svojo veliko popularnost in se prikupil občinstvu in njegova je tudi zasluga, da so se te igre v tako nenavadni meri prikupile. Zato pa je bilo vse začudeno, da se pri 25. predstavi »Rokovnjačev« ni nihče spomnil g. Verovška. Kar se je tedaj zamudilo, to se je popravilo sinoči. G. Verovšku je občinstvo prišlo tako lepe, tako častne ovacije, da na tako presrečen način pokazalo svoje simpatije, da je pač lahko za dovoljen, saj je spoznal iz tega, kako ga cenijo. Povrh je bil g. Verovšku stročen krasen venec s travkovi in lila ura. Predstava je bila uglasjena zaokrožena, in je vsled tega prav dobro uspela. To je predvsem zasluga g. Verovška. Nekatere vloge so bile v novih rokah. Gdč. Rückova je kakor vedno izvedla svojo sicer malo vlogo jako dobro. G. Danilo služi posebno priznanje. Bil je zlasti prizor v gostilni izvrsten. Gosp. Jer je svojo vlogo veliko bolje igral kakor lani g. Dobrovolny. Vse priznanje gre g. Boleški, potem g.

Unđiču, ki se še dalje bolje kvalificira in g. Bukšek, ki kaže, da je jako talentiran. G. Dragutino-vič je spreten igralec, a je imel težko stališče, ker je lani igral njegovo vlogo g. Lier. Prav posebno pozornost je vzbudil g. Betetto. To je izreden pevec. Njegov glas je tako lep, tako zvonek in tako močan, da je vse strmel, ko je pel in ploskalo se mu je tako, da je moral svojo partijo ponoviti.

— **Za »Sokolovo« maskarado.** V rožcah« so vabila ponajveč že razposlana. Ker je pri visokem številu vabil, ki se jih je bilo razposlalo, mogoče, da se je katerega prezrlo, zato prosi odbor, da naj dotičniki blagovolijo izraziti svojo željo odboru ali pa neposredno odborniku Oskarju Terglovu (tvrđica Till). Priprave so v polnem tiru. Čarobno dekoracije, ki jih ureja neutrudni maskaradni odsek, bodo prekašale vse dosedanje. Že samo pogled v dvorano, ki je res »v rožcah«, je vreden, da vsakdo obišče maskarado. Oglašeni je tudi že več krasnih skupin.

— **»Izlet v Ameriko« ali X. velika maskarada pevskega društva »Ljubljane«** se vrši v nedeljo, 14. t. m. v krasno okrašenih in električno razsvetljenih prostorih Starega strelišča. Sviragodba in kr. pešpolka št. 27. Zanimanje za to priredbo je zelo veliko in je upati, da jo bodo posebno maske dobro obiskale. Odbor se letos posebno trudi, da priredi obiskovalcem popoln užitek in dobro zabavo. Priznanje dobro pijačo in jedila oskrbi gospa Rozman, gostilničarka pri »Zlati ribici«. Izvajal se bo tudi v Ljubljani izredno priljubljeni ples »Češka beseda« in smemo pač pričakovati, da se bo povsem eksaktno izvršil, kar smo pri plesih tega društva že tako vajeni. Nebroj konstablerjev, policajev, detektivov, dosti domačih slovenskih tipov, klovnov itd. se udeležijo tega gotovo prijetnega izleta. Keokmetety sigurno tudi obišče pristanišče. Tudi raznih slik slovečih velikanskih ameriških stavb itd. bo dovolj. Zabave in slikovitosti bo mnogo. Dase vidimo!

— **Zabavni večer** priredi »Ljubljansko učiteljsko društvo« v sredo, 10. t. m. ob pol 9. uri zvečer v »Narodnem domu« (gostilniška soba na desni). Na sporedu je petje in sviranje godbenega kluba ljub. učiteljstva. K temu večeru se vabi učiteljstvo in njega prijatelji.

— **Slovensko pevsko društvo »Lipa« in tamburaški klub »Triglav«** uljudno naznanjajo, da sta čisti dobiček 84 kron od veselice, prirejene v korist bednim macedoncem, odposlala. Obenem se tudi zahvaljujeta za dobitke in preplačila.

— **Mednarodna maskarada.** Piše se nam: V soboto večer je bilo na Starem strelišču živahno vrvenje. V okusno okrašenih prostorih, ob električni razsvetljavi in sviranju družstvene godbe vršila se je v odnotni dvorani v najlepšem redu nad vse dobro prirejena »mednarodna maskarada«, pri kateri so se napolnili vsi prostori tako z gosti in gledalci kakor z živahnimi, večinoma elegantnimi maskami, klovnji in drugimi predpustnimi častilci. Ko je okoli polu 9. ure udarila godba na godala in pihala, ter se oficijelno otvoril ta zabavni večer, se je jelo po dvorani gibati liki — živo valovje... In tu se je kazala opazovalcu vedno lepša slika mask in kostumov: »Črna noč«, »Solnčarica«, zali mali »rimski paže«, krasni »Črnogorki«, »Japonec« in »Kitajec«, brhki »huzar«, »plemič«, »Tirolec« in »Tirolka«, 10 dovipnih in burkastih klovnov, vsi ti in nebroj zastopnikov orientalske fantazije — vse to se je jelo sukati po gladkem parketu, da je človeku kar mišice pregibalo!... Dva, trije valčki, potem »pavza«, na to pa jo prijezd »medved na oslu« v dvorano, se parkrat spusti v krog in napravi revijo, na to pa se nastavi »frizerju« z najnovejšo britvijo, ki ga prične »strgati« po čeljustih. Zatem pa se začne komando gospoda Pračka h kadrilji! — 64 parov se začne pomikati po taktu sem in tje, kadih 30 jih mora čakati na prostor za drugo!... Druga jih je štela nad 50, gneča na vseh koncih in krajih! To ni šala, tak »regiment disciplinirati«! Ob pravem času jo primaha »amateur-fotograf« ki komandira v »skupino«! Bengalični svit — klic: pri miru! — šipa se odgrne — slika je gotova; — če je bila tudi »dobra«, ne vem. Pa, kaj za to? Že jo maha papirnata godba, 10 mož-klovnov jo pripiha v dvorano, dva komada zaigra — ploskanje, pa ti odide. Godba udari — valček, pari se razvrste — pleše se dalje in vedno dalje... Galerija se jame polniti, kozarci žvenketajo, odmor — ura polu 12, maske si razkrijejo obraze... Samo mladi — živahno poredni obrazi. Kdo bi se pri taki družbi ne zabaval in je ne hvaliti te »mednarodne maskarade« ki je nudila toliko užitka in neprisiljene zabave. Plesalo se je do ra-

nega jutra, pa vaš poročevalec jo je prej odkuril, ker je zavidal odbor na tej tako dobro »zadeti« maskaradi!...

— **Hrvatje v Ljubljani** so ustanovili hrvatski zabavni in tamburaški klub »Zvonček« in si ustanove tudi knjižnico. Ker so potrebni podpore, prosijo, naj se knjige in eventualni prispevki pošiljajo pod klubovim imenom na Karlovo ceto št. 4. V odboru so: Franjo Novak, predsednik; Anton Reil, tajnik; Peter Kralj, blagajnik; Ferdo Buh in Gjuro Žitković, odbornika.

— **Za Makedonce** je dobila gospa dr. Jenkova od tovarne Šumi 20 K, od dr. Oražna pa 50 K.

— **Poročil** se je g. Viktor Kovač iz Zavidoviča v Bosni z gospo. Roza Kassel iz Biarritza na Francoskem.

— **Viško-gliničke čitalnice maskarada** ali »Bob na Glinecah« bo na debeli četrti, 11. svečana t.l. v Travnovem salonu na Glinecah. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta. Nemaskovani plačajo 10 kr. globe. Vstop je dovoljen le čast. društvnikom, povabljenecem in po povabljenih vpeljanim gostom.

— **Nezgodna na železnici.** Dne 7. t. m. je na postaji Prevalje iz Maribora došli vlak trčil ob tovorni vlak. Zdrobljenih je bilo več vozov tovrnega vlaka, doblim je od brzo-vlaka skočil s tira stroj s štirimi vozovi, kar je povzročilo zamudo treh ur. Le eden potnik je bil lahko ranjen. Železniški čuvaj, ki je zakrivil nesrečo, je izginil ter ga dosedaj še niso dobili.

— **Porotno zasedanje v Celju.** Včeraj se je začelo pri celjskem okrožnem sodišču porotno zasedanje. Včeraj in danes je na vrsti Marija Dečman zaradi zavrtnega umora; dne 10. J. Jesche, sodni oficijal zaradi zlorabe uradne oblasti dne 11. Jos. Kovačič zaradi uboja lastnega sina; dne 12. Jos. Spröger, posilstvo.

— **Odlikovani Slovenec na Ruskem.** Ruski car je podelil profesorju in dr. svetniku g. Dominiku Pascolu v Pavlogradu (Odessa) viteški red sv. Ance II. razreda. Gosp. Pascolo je Slovenec iz Slov. Bistricе ter ima sedaj že pet ruskih odlikovanj.

— **Poskušeni samomor.** Naši notici pod tem naslovom je dostavili, da je samomorila Ivana Cegljarja rešila Ivana Zupančič, soproga trgovca s premogom v Linhartovih ulicah št. 7, ne pa delavčeva žena Ivana Zupančič iz Linhartovih ulic št. 4.

— **Z nožem napaden.** V nedeljo zvečer sta v Javorju pred nekogostilno dva fanta napadla posestnikovega sina Jakoba Habiča iz Javorja št. 7 z nožem in mu prizadela na levi roki in na glavi nevarne rane. Habiča so danes pripeljali v deželno bolnico.

— **Z rešilnim vozom.** Posestnikov sin I. Rus s Hriba je hotel včeraj odpotovati v Ameriko. Pred odhodom prišlo mu je v Kolodvorskih ulicah slabo in morali so ga z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnico.

— **Nezvestna pasažirka.** Včeraj zvečer pripeljala se je z brzovlakom v Ljubljano neka ženska, ki bila nezvestna ves čas med vožnjo od Zidanega mosta do Ljubljane. Tukaj so jo naložili na rešilni voz in jo peljali v bolnišnico.

— **S ceste.** Na Poljanski cesti sta se srečala včeraj z vozovom hlapec Jakob Ardigal in Franc Čebul in se nista hotela drug drugemu izogniti, naka je slednji udaril prvega z bičem tako po uesu, da mu ga je presekalo.

— **V Ameriko** se je odpeljalo včeraj ponoči z južnega kolodvora 17 Slovencev in 20 Hrvatov.

— **Iz Amerike** se je pripeljalo danes zjutraj 59 oseb.

— **Na Westfalsko** je odpotovalo včeraj 60 delavcev s Kranjskega.

— **V Hrulico** se je podalo včeraj k zgradbi železnice 100 Hrvatov in 60 Macedoncev.

— **Semenj.** Dne 8. t. m. bilo je na semenj prignanih 866 konj 1088 volov, 222 krav in telet, skupaj 1088 glav. Kupčija bila je pri govedu kakor tudi pri konjih prav dobra, ker so prišli po govejo živino Korošci, po konje pa Lahi.

— **Na trgovskem plesu** je nekdo zamenjal klak in bele rokavice. Oglasi naj se v stražnici na magistratu.

— **Razpisani profesorjski službi.** Na deželni višji gimnaziji v Ptuj sta razpisani s šolskim letom 1904/1905 dve profesorjski službi za klasično filologijo kot glavni — in nemščino kot postranski predmet.

— **Učiteljska služba** na štirirazrednici na Jesenicah je razpisana. Prošnje do konca februarja.

* **Najnovejše novice.** — Nesreča v planinah. V planinah nad Gröbmingom na Gor. Štajerskem

je snežna plast odnesla pet drvarjev. Dva sta mrtva, dva težko ranjena, enega pa še pogrešajo.

— **Roparski umor.** V nekem gozdu blizu Budjevice sta napadla mesar Raulik in delavec Milka poštno raznašalko Katarino Hajda, jo ubila ter ji vzela 640 K.

— **Nemško ravnateljstvo** državnih železnic se ustanovi v Hebu ter bo obsegalo vse zapadno-češke železnice, ki pripadajo plzenskemu ravnateljstvu.

Telefonska in brzojavna poročila.

Rusko-Japonska vojna.

Petrograd 9. februarja. Rusko-japonska vojna se je že začela. Uradni list prijavlja brzojavko admirala Aleksejeva na carja. V tej brzojavki je rečeno: Javljam pokorno Vašemu Veličanstvu, da so japonske torpedovke v noči od 8. na 9. t. m. napadle rusko eskadro pri Port Arturju. Tri naše ladje so nekoliko poškodovane, in sicer veliki ladji »Cesarevič« in »Rjepisan« ter križarka »Palada«. — Kaj je bilo z japonskimi ladjami, tega admiral najbrž še ne ve.

Petrograd 9. februarja. Japonci so na raznih krajih Koreje izkrcali vojaštvo. Iz Port Arturja beže Japonci kar trumoma.

Petrograd 9. februarja. Ker je japonska mornarica včeraj ob 11. uri 23 m. dop. prišla pred Port Artur, je bilo za to mesto razglašeno obredno stanje.

Dunaj 9. februarja. Sinoči je zapovednik Spaun dobil uradno sporočilo: Japonska garda in dve diviziji vojaštva so na 40 ladjah zapustili pristan Moy. Začetek vojne je vsako uro pričakovati.

Pariz 9. februarja. Tukajšnji japonski poslanik je rekel uredniku »Figaro«, da Japonska ne sprejme nikakega posredovanja.

Petrograd 9. februarja. Nova eskadra križark je odšla v Azijo. Na eni teh ladij je tudi sin ruskega poslanika v Parizu, Nelidov.

Petrograd 9. februarja. Občinski zastop je poslal carju deputacijo, naj ga zagotovi, da gre ves narod z navdušenjem v boj. Enako je sporočilo zemstvo v Jaroslavu carju. Oduševljenje v Rusiji velikansko.

Petrograd 9. februarja. Izmed ladij, ki so bile v Port Arturju poškodovane, ima »Rjepisan« 70 topov, »Cesarevič« 66 topov, »Palada« pa 43 topov.

Petrograd 9. febr. Uradno se naznanja, da je v glavno mesto Kitajske v Pekin prišel večji oddelek ruskega vojaštva.

Berolin 9. februarja. V tukajšnjih diplomatskih krogih je vest, da so Japonci naskočili rusko eskadro, dasi niso prej napovedali vojne, obudila ogorčenje. S tem je Japonska grešila proti mednarodnim običajem in zato se tu pravi: Zdaj je izključeno vsako posredovanje, zdaj bodo govorili kanoni.

Pariz 9. februarja. »Journal« poroča iz Port Arturja, da je vsa ondu zbrana ruska mornarica že pripravljena na odhod.

Pariz 9. februarja. Z japonske strani se nič ne prikriva, da je prvi namen Japonske, izstradati Port Artur. V to svrhu organizirajo Japonci roparske čete, ki naj onemogočijo promet na železnici. Japonska mornarica je skoro vsa zbrana tik Vajhajvaja.

Petrograd 9. februarja. Vsi tukajšnji listi pišejo skrajno ostro proti Združenim državam in proti Angleški, češ, da so Japonce naščuvale v vojno. Tudi poročajo, da so Angleži zapustili Vajhajvaj — kar je dokaz, da obstoji med Angleško in Japonsko tajna, proti Rusiji naperjena pogodba.

Pariz 9. februarja. Vzlic temu, da sta japonska poslanika v Londonu in v Parizu odklonila vsako intervencijo, hoče Francija vendar poskusiti na ta način preprečiti vojno. Če bi to bilo brezuspešno, potem bi se trudila, da ostane vojna lokalizirana in da se ne vname tudi v Evropi.

London 9. februarja. Veleoficijozni »Daily Telegraph« prijavlja debelo tiskan članek, v katerem pravi, da Japonci lahko računajo ne le na simpatije, nego tudi na pomoč Anglije.

London 9. februarja. Brzojavno se naznanja, da so japonske torpedovke pri Port Arturju naskočile rusko eskadro in tri ruske ladje havarirale. (Glej vest iz Petrograda.)

London 9. februarja. Velika večina angleških in ameriških listov se je odločno postavila na japonsko stran. »Morning Post« zahteva, da mora Angleška biti pripravljena na vojno proti Rusiji, če bi kaka prijateljska država hotela Rusiji pomagati.

London 9. februarja. Na vprašanje, če pomeni pretrganje diplomatske zveze med Rusijo in Japonsko že vojno, je japonski poslanik rekel: Da, to je vojna; Japonci smo bili v to prisiljeni; naše potrpežljivosti je bilo konec.

London 9. februarja. Tu se čuje, da v Aziji nahajajoče se angleškobrodovjese združijo z japonskim in da je vlada ukazala poslati iz Afrike 5000 mož angleškega vojaštva v Kolombo in v Singapore. Tudi se čuje, da je sklicana rezerva mornarice.

London 9. februarja. Iz Tokio se poroča, da se vsak čas proklamira vojno stanje. Japonska začne vojno, ne da bi jo posebe in formalno napovedala.

London 9. februarja. Japonski poslanik je mnenja, da se je vojna morala že začeti.

Milan 9. februarja. »Secolo« javlja, da je Japonska kupila od republike Chile tri vojne ladje, ki so že na potu v Azijo, in sicer z municijo in provijantom.

Nova vas 9. februarja. Katoliško konsumno društvo je po nedeljski veselici v sladkih sanjah zaspalo.

Celovec 9. februarja. Posl. Dobernig je na željo svojih volilcev na sinočnem shodu izjavil, da ne odloži svojega mandata.

Dunaj 9. februarja. V vojnem odseku ogrske delegacije je danes minister Pittreich nadaljeval svoja pojasnila glede Madjarom dovoljenih koncesij in sicer specijelno glede vojaških učilnic.

Dunaj 9. februarja. Na borzi je bila danes vsled nastopa province silna derouta. Padli so: kredit za 19½ K, ogrski kredit za 21½, Länderbank za 19½, Union za 15½, drž. železnice za 20, alpine za 20, praške železarske za 54, Montan za 35, turške srečke za 10 K.

Sofija 9. februarja. Listi zahtevajo, naj se mobilizira vsa bolgarska armada, da bi Turčija ne mogla v Kavkazu napasti Rusije. Prof. Mihajlovski je priobčil oduševljen članek za Rusijo, zaščitnico slovanstva, ki konča z besedami: Živela vseslovanska, vedno zmagovita sveta Rusija.

Rim 9. februarja. Papež se je obrnil do ruskega carja, naj gleda, da se vojna prepreči.

Berolin 9. februarja. Cesar Viljem je svoje potovanje po Sredozemskem morju, čigar začetek je bil določen na dan 1. marca, odložil.

Baltimor 9. februarja. Katastrofa je strahovita. Zgorelo je nad 700 poslopij. Škode je do 1000 milijonov kron.

ALBOFERIN
redilno in krepilno sredstvo.
Redi kri, jači živce, pospešuje slast do jedi.
Klinično preizkušeno; odlični
zdravniki ga priporočajo za slabo-
kvrne in prebolele ljudi in slabotne otroke.
Na prodaj po vseh lekarnah in drogerijah,
kot prašek 100 gr. K 5.—, v tabletah 100
kosov K 1.50 in v čokoladnih tabletah 100
kosov K 1.80. Poslednje nalašč za
otroke. 2998—25
Vprašajte svojega zdravnika.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 9. februarja 1904.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
42% majeva renta	100—	100.20
42% srebrna renta	100—	100.20
4% avstr. krona renta	99.85	100.80
4% „zlat“	120—	120.20
4% ogrska krona	98.15	98.35
4% „zlat“	117.55	117.75
4% posojilo dežele Kranjske	100—	100.75
4% posojilo mesta Spiljet	100—	100—
4% „Zade“	100—	100—
4% bos. herc. žel. pos. 1902	100.60	101.60
4% češka dež. banka k. o.	100—	100.50
4% „ž. o.“	100—	100.50
4% „zst. pisma gal. d. hip. b.“	101.75	102.05
4% „pešt. kom. k. o. z.“	101—	102—
4% „10% pr.“	106.45	107.40
4% „zast. pisma innerst. hr.“	101—	102—
4% „ogr. cen.“	100.50	101.50
4% „dež. hr.“	100—	100.90
4% „z. pis. ogr. hip. ban.“	100—	101—
4% „obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.“	100.50	100.70
4% „obl. češke ind. banke“	98.50	98.50
4% „prior. Trst-Poreč lok. žel.“	99.70	100.70
3% „juž. žel. kup. 1/1%“	299.50	301.50
4% „avst. pos. za žel. p. o.“	101—	102—

Srečke.	180—	192—
Srečke od 1. 1854	183—	188—
„ „ 1860/1	257—	261—
„ „ 1864	182—	184—
„ tizske	297—	302—
„ zem. kred. i. emisije	288—	292—
„ „ II.	287—	271.50
„ ogr. hip. banke	89—	91—
„ srbske a frs. 100—	118.25	119.25
„ turške	21.40	22.40
Basiliška srečke	462—	472—
Kreditne	82—	87—
Inomoške	80—	85.50
Krakovski	69—	72—
Ljubljanske	54.50	55.50
Avst. rud. križa	28.50	29.50
Ogr.	70—	73—
Rudolfove	77—	81—
Salcburške	508—	518—
Dunajske kom.		

De nico.	80.25	81.25
Južne železnice	645.25	647.25
Državne železnice	1615—	1625—
Avstr.-ogr. bančne delnice	647.50	648.50
Avstr. kreditne banke	751—	752—
Ogrske	252—	252.50
Zivnostenske	640—	648—
Premogokop v Mostu (Brux)	397—	398—
Alpinske montan	1850—	1860—
Praške žel. ind. dr.	461—	463—
Rima-Murányi	386—	388—
Trbovlske prem. družbe	450—	456—
Avstr. orožne tovr. družbe	140—	143—
Češke sladkorne družbe		

Valute.	11.34	11.38
C. kr. cekin	19.04	19.07
20 franki	23.41	23.47
20 marke	23.94	24.02
Sovereigns	116.95	117.15
Marke	95.05	95.25
Laški bankovci	252.25	253.25
Rubli	4.84	5—
Dolarji		

Žitne cene v Budimpešti.		
Dne 9. februarja 1904.		
Termin.		
Pšenica za april	50	7.82
„ „ okt. 1903	50	7.82
Rž „ april	50	6.69
Koruza „ maj 1904	50	5.34
Oves „ maj	50	5.58
Efektiv.		
7 1/2 vin. višje.		

Meteorološki poročilo.		
Vidna nad morjem 306 m. Srednji srečni tlak 756.0 mm.		
Febr.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.
8. 9. zv.	729.5	68
9. 7. zv.	722.3	69
2. pop.	727.2	64
Temperatura v °C.		
sr. zahod		oblačno
sr. svzhod		dež
sr. jug		del. oblak.

Srednja večerajšnja temperatura: 5.7°
normala: — 0.9°. Mokrina v 24 urah: 3.7 mm.

Febr.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebes
8. 9. zv.	729.5	68	sr. zahod		oblačno
9. 7. zv.	722.3	69	sr. svzhod		dež
2. pop.	727.2	64	sr. jug		del. oblak.

Potrjim srecem naznanjavo vsem prijateljem in znancem, da je najin čez vse ljubljani oče, oziroma stari oče, gospod

Jožef Perko
posestnik v Zagradcu
dne 7. svečana 1904 po dolgotrajni bolezni, v 72. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.
Hrastnik, 8. svečana 1904.
Anton in Bernard Perko
sinova.

Angeljnovi milo

Marzeljsko (belo) milo.

Zahvala.
Za vse izkazano sočutje in izraženo sožalje povodom bolezni in smrti našega iskreno ljubljene sina, oziroma brata in bratrance, gospoda
Filipa Fajdiga
zavarovalničnega uradnika
kakor tudi za mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku, izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo priskočno zahvalo. Zlasti se pa še zahvaljujemo darovalcem krasnih vencev.
Velika je naša bolelost, toda ravno tolika je naša hvaležnost za vse izkazano sočutje.
V Ljubljani, 8. februarja 1904.
391 **Žalujoči ostali.**

Lepo stanovanje

se odda za 1. maj. 387-3
J. J. Naglas, Turjaški trg št. 7.

G. PICCOLI
lekarnar v Ljubljani
dvorni dobavitelj Nj.
Svetosti papeža
priporoča naslednje izdelke svojega kemično-farmaceutičnega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snažnostjo.
Piccolleva železna tinktura krepil železode, vzbujala veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprte ter je posebno učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin. (1372—50)
Piccolleva železnato vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim vspehom. Poliliterska steklenica 2 K
Piccollevi sirupi iz malin ali tamarinde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogram-ska steklenica, pasteurizovana K 1.30.
Zunanja naročila po poštne povzetju.
P. n. odjemalci si lahko ogledajo naš znameniti laboratorij.

Hotel, restavracijo in kavarno

oddaja v najem
Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omejeno zavezo
v svoji hiši, „Narodni dom“, Piazza Caserma št. 2
z dnem 24. avgusta 1904.

Ponudbe se sprejemajo do dne 15. februarja t. l.
Eventuelno se oddajo hotel, restavracija in kavarna tudi posebej. 380—2
Prijava se sprejemajo v posojilnični pisarni (ulica S. Francesco št. 2, I. nadstr., telefon št. 952), kjer se dajejo tudi potrebna pojasnila.

Svarilo!
Vspeh, ki ga je dosegel
najboljši planinski zeliščni liker
Klauer-jev „Triglav“
je mnoge zapeljal, da so začeli izdelovati pod različnimi imeni ničvredne posnetke, ki naj bi škodovali dobremu glasu mojega izdelka. Svarim torej najizrednejše pred temi posnetki in javljam, da sem edini izdelovatelj tega najboljši zdravega likerja.
Z odličnim spoštovanjem
J. Klauer.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“
Podružnica v CELOVCU. Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.
Akeljski kapital K 1.000.000.— Zamenjava in ekskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške žensitinske kavečje. 39—15
Bodo prodaje na vrednostne papirje. Zavaruje se kreditne protikulirni izgubi.
Podružnica v SPLJETU. Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložen denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga. 39—15
Promet s čeki in nakaznicami.

Sprejme se takoj 342-2
služkinja
samica, zdrava (četudi ubožna), katerekoli starosti, pošena in prijaznega vedenja za malo gospodinjstvo.
Več pove upravništvo „Sl. Naroda“.

Okoli 20
starih vinskih sodov
z vsebino po 100 litrov 388
se kupi.
Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“

Restavracija „Narodni dom“
Vsaki petek
morske ribe
Sprejemajo se tudi naročila na obed.
(Tudi za 2. uro popoldne)
Za obilen obisk se priporoča
87—26 **Ivan Kenda.**

Anton Škerc 2—17
Zlatorog.
To krasno narodno pravljico o Zlatorogu je pesniško obdelal sedaj Škerc, in to popolnoma drugače, nego je bila znana doslej po Funktovem prevodu nemške Baumbachove idile. Škerc se je tesneje oklenil pravljiske anovi tako kakor jo je bil zapisal rajni Deschmann ter pridržal tudi demona „Zelenega lovca“. Tako je ustvaril Škerc iz narodne pravljice čisto novo, svojo epsko pesnitev; zato se nadejamo, da zaslovi sedaj med nami tudi njegov izvrstni, slovenski „Zlatorog“.
Išel je v založbi
L. Schwentner-ja
v Ljubljani
in velja broširan 1 K 60 h, po pošti 1 K 70 h.

sta najbolj koristni štedilni mili
za hišno rabo!
Dobivate ju po špecerijskih prodajalnicah.

Tovarna mila
Pavel Seemann
Ljubljana.

„Škrat“
edini slovenski humoristično-satirični tednik, ki prinaša izključno originalne slike.
Izhaja v Trstu vsako soboto. — Naročnina za vse leto 6 K, za pol leta 3 K. Posamezne številke se prodajajo po 10 stotink.
Zahtevajte brezplačno številko na ogled!

Poskusite
pristni rastlinski liker
„Florian“
Po okusu in zdravem učinku prvak likerjev.
Ogreva in oživlja telo, budi tek in prebavo, daje dobro spanje.
Lastnik: 5—31
EDMUND KAVČIČ, Ljubljana.
Vzorci se radovoljno dajejo brezplačno.

Vabilo
k
domači plesni veselici
katera bo
v soboto, dne 13. februarja 1904
v novi restavraciji pri „ZAJCU“
na Rimski cesti šte. 24
(to je vogal Rimske, Bleiweisove in Tržaške ceste). 389—1
Svira oddelek društvene godbe.
Začetek ob 8. uri. Vstopnina 40 vin.
Za obilno vdeležbo vljudo prosi
Avguštin Zajec
restavrat.

Žabjak št. 4.

Naznanilo.
Častitim damam se priporočam za
izdelovanje oblek
po dunajskem in pariškem najnovejšem kroju in po zmernih cenah. 344—2

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.

Dvoje ličnih stanovanj
vsako z 2 sobama, kabinetom in kuhinjo s pritliklinami, porabo pralnice in delom vrta se odda na Dunajski cesti št. 60 za majev termin.
Več ravnotam. 384—1

Mlin z žago
z nekolikim posestvom v jako dobrem stanu je na prodaj na Bistrici pri Št. Rupertu, Dolenjsko. Cena po dogovoru.
Več se izve istotam. 385—1

Mednarodna panorama.
Ljubljana, Pogačarje trg.
Tekoči teden: Velezaninovo potovanje po Savojskem z interesantnim izletom na Montblanc.

Kolporter-raznašalec
IVAN ROSMANN

ni več nastavljen v naši knjigarni in tudi ni več upravičen zanjo sprejemati naročil in plačil.
V Ljubljani, 8. februarja 1904.
lg. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. 386—1

Naznanilo.
Častitim damam se priporočam za
izdelovanje oblek
po dunajskem in pariškem najnovejšem kroju in po zmernih cenah. 344—2

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.

Žabjak št. 4.